

Циклова комісія філології, менеджменту, логістики

Назва навчальної дисципліни	Ризик - менеджмент
Мова викладання	Українська
Курс та семестр вивчення	4 курс, 6 семестр, Спеціальність D3 Менеджмент, освітньо-професійна програма «Логістичний менеджмент»
Викладач (викладачі)	Поцелуйко Ірина Володимирівна, викладач вищої категорії, викладач-методист
Контакти викладача (викладачів)	potseluyko.i@ukr.net
Сторінка курсу в Moodle	

1 Анотація курсу.

Силабус вибіркової дисципліни «Ризик - менеджмент» складений відповідно до освітньо-професійної програми підготовки молодших бакалаврів спеціальності D3 Менеджмент, освітньо-професійна програма «Логістичний менеджмент». Дисципліна належить до переліку вибірових навчальних дисциплін і спрямована на ознайомлення здобувачів освіти з системою знань щодо методів і прийомів прогнозування, оцінкою та мінімізації негативних наслідків невизначеності у діяльності організацій, з цілісною за своїм змістом та логічною за послідовністю подання моделлю організації ризик-менеджменту на організаційному рівні.

Висока імовірність виникнення і розвитку кризи в процесі діяльності будь-якого підприємства зумовлює необхідність здійснення спеціалізованого ризик-менеджменту, який спрямований на мінімізацію впливу ризику та подолання кризових явищ, базуючись на системному, ситуаційному та процесному підходах. Саме тому, вивчення вибіркової дисципліни «Ризик - менеджмент» є актуальним.

Форма підсумкового контролю – залік.

Підсумковий контроль: залік за результатами проміжного контролю (модульного) Особливості контролю знань студентів визначені у Положенні про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти у Відокремленому структурному підрозділі «Фаховий коледж транспорту та комп'ютерних технологій НУ «Чернігівська політехніка».

2 Мета та цілі курсу Мета: формування системи компетентностей (знань і практичних вмінь та навичок) щодо використання теоретичних основ, методичних рекомендацій і практичних навичок для визначення можливих ризиків, знаходження причини їх виникнення та управління ризиками.

Завдання:

- формування компетентностей щодо системи знань з теоретично-методичних основ розроблення та прийняття управлінських рішень;
- вивчення основних принципів обґрунтування різних видів управлінських рішень;
- опанування практичних навичок економіко-математичних методів розробки та прийняття аварійної експертизи в умовах визначеності, невизначеності та ризику;
- оцінка ефективності прийнятих управлінських рішень.

Загальні компетентності:

ЗК1.Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2.Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3.Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК5.Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності:

СК1. Розуміння принципів і норм права та використання їх у професійній діяльності.

СК2. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК 11. Здатність застосовувати правила оформлення управлінських документів.

3 Програмові результати навчання:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен:

знати:

- РН 1. Знати свої права, як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.
- РН 3. Володіти державною та іноземною мовами у професійній діяльності.
- РН 4. Застосовувати правові норми, норми з охорони праці, безпеки життєдіяльності у професійній діяльності.
- РН 5. Застосовувати сучасний інструментарій менеджменту під час розв'язання професійних завдань.

вміти:

- приймати управлінські рішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів до прогнозування і оцінювання основних ризиків, що впливають на результат підприємницької діяльності;
- розв'язувати складні задачі і проблеми управління на основі обґрунтованого вибору економіко-математичних методів розроблення управлінських рішень.

4Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	18
Семінарські/Практичні	18
Самостійна робота	54
Загальна кількість годин	90
Кількість кредитів	3

Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Теоретичні основи та контекст ризик-менеджменту

Тема 1. Поняття ризику та невизначеності в управлінні.

Тема 2. Системний підхід до управління ризиками.

Тема 3. Класифікація ризиків: стратегічні, фінансові, операційні, кадрові, екологічні, соціальні.

Тема 4. Глобальні виклики сучасності: війна, геополітичні кризи, зміни клімату, конкуренція

Тема 5. Сталий розвиток та екологічні, соціальні й управлінські ризики (ESG).

Змістовний модуль 2. Інструменти та практика управління ризиками

Тема 6. Методи ідентифікації ризиків (SWOT, PESTEL, експертні оцінки, FMEA).

Тема 7. Методи якісного та кількісного аналізу ризиків.

Тема 8. Інструменти візуалізації: карти ризиків, матриці ймовірності та впливу.

Тема 9. Стратегії реагування на ризики: уникнення, зменшення, передача, прийняття.

Тема 10. Управління кіберризиками та ризиками цифрової трансформації.

Тема 11. Планування безперервності бізнесу та антикризове управління.

Тема 12. Моніторинг ризиків та звітність в системі менеджменту.

5 Система оцінювання та вимоги

Визначені у «Критеріях оцінювання результатів навчання здобувачів освіти у Відокремленому структурному підрозділі «Фаховий коледж транспорту та комп'ютерних технологій НУ «Чернігівська політехніка»

Загальна система оцінювання курсу	Поточний контроль: оцінювання практичних занять, контрольних робіт за змістовими модулями Підсумковий контроль: залік за результатами поточного контролю
Вимоги до курсового проєкту, курсової роботи, реферату тощо	Доповідь, презентація повинні мати таке оформлення: титульний лист, зміст, основний матеріал, список використаних джерел.
Практичні заняття	Робота на практичних заняттях оцінюється за наступними критеріями: -опрацювання лекційного матеріалу оцінюється в 1 бал; - присутність та захист розв'язаної задачі (з презентацією) на питання самостійної роботи даної теми оцінюється в 2 бали за умови, що відповідь буде змістовною та обгрунтованою; - здобувач знає і може самостійно сформулювати основні економічні закони, може привести як словесне, так і економічне формулювання основних положень теорії, навести приклади їх застосування в практичній діяльності, але не завжди може самостійно довести їх, то може отримати ще 1 бал; - якщо здобувач демонструє глибокі, міцні і систематичні знання всіх положень теорії організації та планування комерційної роботи підприємства, використовує здобуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях,

	<p>здатний вирішувати проблемні питання, то отримує ще 1 бал.</p> <p>Таким чином участь в роботі на практичному занятті може оцінюватись до 5 балів за одне заняття.</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Здобувач освіти допускається до заліку, якщо він опрацював 50% матеріалу курсу</p> <p>На заліку виставляється оцінка:</p> <p>«відмінно» - якщо здобувач освіти має глибокі і системні знання, вміє узагальнювати теоретичний матеріал, співвідносити загальні знання з конкретними ситуаціями; оволодів навиками аналізувати та критично оцінювати ситуацію; матеріал викладає логічно, послідовно, переконливо.</p> <p>«добре»- якщо здобувач освіти виявив достатньо повні знання курсу; дає правильні, хоча і не завжди повні визначення, справляються із завданнями на 70-89%</p> <p>«задовільно» – якщо здобувач освіти засвоїв програмний матеріал курсу в передбаченому обсязі з деякими неточностями у визначенні основних явищ та процесів; намагається висловити своє ставлення до проблемних питань, хоча і не завжди правильно; виклад матеріалу непослідовний, неточний, з наявними помилками.</p> <p>«незадовільно» – здобувач освіти виявив слабкі знання теоретичного програмного матеріалу; не зміг дати визначення основних провідних категорій та явищ; виклад матеріалу непослідовний, нелогічний, фрагментарний, з грубими помилками.</p> <p>З тими студентами, які до проведення підсумкового семестрового контролю (залік) не встигли виконати всі обов'язкові види робіт та мають підсумкову оцінку «незадовільно», проводяться додаткові індивідуальні заняття, за результатами яких визначається, наскільки засвоєний матеріал.</p> <p>Дисципліну можна вважати такою, що засвоєна, якщо здобувач освіти знає: основні поняття і визначення курсу та вміє задовільно зрозуміло відповісти (доповіді) на запитання</p>

6 Політики курсу

Прослуховуючи цей курс, Ви погодились виконувати положення принципів академічної доброчесності:

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в дистанційному режимі за погодженням із керівником курсу та презентувати виконані завдання під час консультації викладача. Відпрацювання пропущених занять проводиться за графіком, який доводиться до відома студентів

Спілкування з викладачем проводиться під час лекційних та практичних занять, через ZOOM, електронну пошту. Платформа дистанційного навчання "Moodle", а також через Telegram. Консультація проводиться за бажанням студентів через віртуальні способи зв'язку, що представлено вище

Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, ви повинні зазначити ступінь їх залученості до роботи.

7 Рекомендована література

Базова

- 1 Бутко М. П., Бутко І. М., Мащенко В. П. Теорія прийняття рішень : Навчальний посібник. Київ: ЦУЛ. 2019. 360 с.
- 2 Донець Л. І. Економічні ризики та методи їх вимірювання : навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2018. 312 с.
- 3 Долінський Л. Б. Фінансовий ризик-менеджмент : навч.-метод. посібник. Київ : НаУКМА, 2022. 132 с
- 4 Закон України «Про страхування» (нова редакція від 01.01.2024) URL: <https://osvita.nasu.com.ua/legislation/>
- 5 Калініченко З. Д. Ризик-менеджмент. Дніпро : ДДУВС, 2021. 224 с.
- 6 Кібік О., Слободянюк О., Кузнецова Л. Ризик-менеджмент : навч.-метод. Посібник ; Нац. ун-т «Одес. юрид. академія». Одеса: Фенікс, 2024. 84 с.
- 7 Мороз В. М., Мороз С. А. Ризик-менеджмент : навч. посібник. Київ: Кондор, 2024. 140 с.
- 8 Стешенко О. Д. Ризикологія : навч. посібник. Харків : УкрДУЗТ, 2019. 180 с.
- 9 Сумець О. М. Проектно-орієнтоване управління організацією : навч. посібник. Київ : Університет економіки та права «КРОК», 2022. 167 с.
6. Черненко Н. М. Ризик-менеджмент в закладах освіти : навчальний посібник. Серія «Управління закладом освіти». Вид., О.: Університет Ушинського, 2020. 116 с.